

Handläggare
Anna Svahn
Telefon: 08-508 12 480

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
2025-04-24

Remiss - Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag, KS 2025/318

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/318

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Södermalms stadsdelsnämnd har fått en remiss ”Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag”. Äldrenämnden föreslår att socialtjänsten inom stadsdelsnämnderna under en omställningsperiod mellan 1 juli 2025 och 31 oktober 2026 ska fortsätta att ge insatser utan individuell behovsprövning enligt insatsbilagan och att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras under denna omställningsperiod. Äldrenämnden vill också föreslå vilka insatser som i framtiden ska kunna ges utan behovsprövning och föreslår ett pilotprojekt för att testa och utvärdera nya insatser. Resultaten från pilotprojektet ska återrapporteras till kommunfullmäktige senast 30 september 2026.

Förvaltningen ser inga hinder till att staden fattar beslut enligt äldrenämndens förslag.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått äldrenämndens framställan om ”Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag” på remiss från kommunstyrelsen. Remissen har även skickats till Farsta och Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnder samt till socialnämnden och stadsledningskontoret.

Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda senaste den 29 april 2025.

Ärendet

Utredningen om socialtjänstlagen (SOU 2020:47) syftar till att skapa långsiktiga och hållbara förändringar som ska gynna både individer och socialnämnder positivt. Målet är att främja förebyggande arbete och minska behovet av individuella insatser. En viktig del av förslaget är att socialnämnder ska kunna erbjuda insatser både efter individuell behovsprövning och utan behovsprövning, vilket gör det enklare för vissa målgrupper att få hjälp utan att behöva genomgå en individuell behovsprövning.

För att Stockholms stad ska kunna implementera dessa förändringar krävs en omställning där invånare lättare kan få kontakt med socialtjänsten samtidigt som möjligheten att inleda utredningar bibehålls. Idag tillhandahåller staden flera insatser utan individuell behovsprövning, så kallade öppna insatser, och staden behöver nu överväga hur och i vilken omfattning dessa ska erbjudas enligt den nya lagstiftningen. Socialnämnder får enligt propositionen besluta att vissa insatser ska kunna erbjudas utan individuell behovsprövning om insatsen är lämplig för målgruppen och nämnden får då besluta vilka eventuella villkor som i så fall ska gälla. Enligt likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen ska kommunen behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat, vilket gör det lämpligt att kommunfullmäktige fattar beslut i frågan. De föreslagna bestämmelserna i propositionen till ny socialtjänstlag innebär att det för varje insats i bilagan behöver fattas beslut om i vilken form insatsen ska tillhandahållas, det vill säga om insatsen ska tillhandahållas utan individuell behovsprövning. Om inget beslut fattas gäller som huvudregel att insatserna ska ges efter individuell behovsprövning.

Förslaget innebär även nya krav på dokumentation gällande skyldigheten att dokumentera vid genomförande av insatser. Dokumentationsskyldigheten föreslås utvidgas och som huvudregel gälla vid genomförande av alla insatser, även för de utan individuell behovsprövning. Två undantag från skyldigheten att dokumentera föreslås. Det första innebär att uppgifter om socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag enskildas personliga förhållanden inte behöver dokumenteras vid rådgivning. Det andra undantaget innebär att socialnämnden kan, när det föreligger särskilda skäl, besluta om att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid en insats som ges utan individuell behovsprövning.

Stockholms stads arbete med omställningen pågår sedan 2024 genom projektet "Framtidens socialtjänst", som syftar till att uppnå en långsiktigt hållbar socialtjänst. Projektet inkluderar bland annat en inventering av nuvarande öppna insatser och hur dessa kan anpassas till den nya lagen. Under 2025 ska staden ta fram förslag på vilka insatser som ska erbjudas utan individuell behovsprövning, samt vilka villkor och undantag som ska gälla för dokumentation. Arbetet kommer att ske tillsammans med olika fackförvaltningar, samtliga stadsdelsförvaltningar och stadsledningskontoret.

För att säkerställa en likvärdig socialtjänst över hela staden kan insatser som idag erbjuds av enstaka stadsdelsnämnder behöva utökas till alla nämnder samtidigt som vissa insatser kommer behöva avimplementeras. Nya insatser kan prövas genom pilotprojekt innan de införs brett, och insatser som idag ges efter individuell behovsprövning kommer att utvärderas för att avgöra om de kan ges utan behovsprövning i framtiden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med äldreomsorgsavdelningen och sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och i pensionärsrådet den 14 april 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Södermalms stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget om tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdandet av ny socialtjänstlag. Förvaltningen har deltagit i den kartläggning som utgör underlag för förslaget, och deltar i arbetet med att utforska hur det framtida insatsutbudet ska se ut.

För att uppfylla den nya lagens krav om förebyggande och tidiga insatser är det avgörande att de insatser som idag ges utan föregående behovsprövning kan fortsätta ges på samma sätt efter 1 juli 2025. Samtidigt behöver omställningsarbetet fortlöpa under kommande år. Förvaltningen ställer sig också positiv till att detta utvecklingsarbete delvis genomförs som ett pilotprojekt, för att undersöka, testa och utvärdera innan nya insatser erbjuds i hela staden.

Förvaltningen stödjer förslaget att under en omställningsperiod undanta genomförandet av dessa insatser från krav på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet. Samtidigt vill förvaltningen påpeka att det finns risker med ett brett undantag från detta dokumentationskrav, särskilt när antalet insatser utan föregående behovsprövning ska öka. Det blir därför viktigt att noggrant följa implementeringen av det ökade antalet insatser utan föregående behovsprövning, för att inte missa individer i behov av skydd eller stöd, som skulle behöva aktualiseras inom

socialtjänstens ”andra linje”. Detta gäller särskilt för barn som kan riskera att fara illa.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att ”Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag” ger direkta eller indirekta konsekvenser för förvaltningens målgrupper beroende på att de är kvinnor eller män. En vidare jämställdhetsanalys genomförs därför inte.

Barnrättsanalys

Förvaltningen uppfattar inte att ”Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag” ger direkta eller indirekta konsekvenser för barn utifrån äldrenämndens förslag med insatsbilagan. En vidare barnrättsanalys genomförs därför inte.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Framställan- Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag.
2. Tjänsteutlåtande- Socialtjänstens tillhandahållande av insatser i samband med ikraftträdande av ny socialtjänstlag.
3. Bilaga – Insatser som Stockholms stad socialtjänst ger utan individuell behovsprövning.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2025-04-01
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2025-04-01